

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Tipografia „soc. pe acțiuni, Sibiu.”

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

APEL!

La Mehadica mai bine de treizeci de Români au fost împușcați de gendarmi.

Parte din ei au murit, parte sînt pe patul de moarte, parte zac în suferințe crude, schilodiți și nenorociți pe toată viața.

Alți cincisprezece capi de familie au fost prinși, puși în lanțuri grele și răpiți din sînul familiilor, pentru a fi osândiți la temniță.

O jale și o miserie cu nepuțință de descris s'a abătut peste întreaga comună.

Cei morți lasă după ei veduve și orfani.

Cei răniți, au nevoie de îngrijiri.

Toți sînt în prada celei mai sfâșietoare miserii și celei mai negre desperări, — mai rău ca după un foc distrugător, mai rău ca după o inundație.

Ori-care ar fi fost greșeala lor stăpînirea avea destule mijloace umanitate, spre a înlătura vîrsarea de sânge; dar' n'a făcut-o, și n'a făcut-o pentru-că nefericiții erau — ROMÂNI!

Pe lângă sângeroasa cruzime, revoltătoare nedreptate!

Facem deci călduros apel la inimile milostive, să vină în ajutor familiilor celor uciși la Mehadica și răniților, cari nu mai pot munci și nu-și mai pot agonisi zilnica hrană.

„Tribuna” deschide o listă de subscripție și va publica numele generoșilor dăruitori cu sumele ce vor subserie.

Să ne facem cu toții, după puteri, în această împregiurare, datoria de Români, de creștini, de oameni.

Ori ce sumă va fi binevenită și va alina durerile, și va alunga foamea, și va cruța poate chiar viața unor frați ai noștri, atât de greu încercați.

„Tribuna”.

Selbătēcia puternicilor.

Fărădelegile sēvrșite din partea celor dela putere nu-și mai au sfișit. Nedreptatea și rēul duh 'i-a cuprins cu totul și astăzi nu mai vreau sē cunoască ce e bine și ce e rău, ce e drept, ce e nedrept, ce e adevēr și ce este neadevēr. Lucrurile acestea în Ţeara-Ungurească și în Ardeal sînt așa de puțin deosebite una de alta, încât prea adese-ori se ia una în loc de cealaltă.

Nici-una din nedreptățile celor dela putere, nu este așa de îngrozitoare ca și cea sēvrșită de cătră argații acestei stăpîniri, de gendarmi.

Adăpați la școala sugrumătorilor, ei tind sē-'i întrecă pe acestia în fărădelegi, bine știind, că prin schingiuirea naționalităților cari nu sînt de un neam cu ei, ei numai bine ajung și laudă căștigă.

Și cine suferă mai mult ca Românii din pricina acestei întreceri în a face nedreptate?

Nouē Românilor, ne e dat mai mult, ca sē avem de a face cu gendarmii stăpînirii maghiare, noi avem mai mult sē suferim din partea acestor încălcători de lege, dinaintea cărora lumea veacului nostru cu groază se întoarce, plină de scărbă la vēzul faptelor acestor oameni-neoameni.

Chipul în care ei păzesc „ordinea” între Români te înfioară.

Gendarmii sînt puși la îndemîna ministrului pentru afacerile dinlăuntru ale țerii, ear' acesta li dă pe mîna solgăbiraelor, dela care numai pace și dreptate nu putem aștepta.

Ministru, solgăbirēu, gendarmi, cu toții nu ne voesc binele, cu toții sînt adăpați la același izvor, la izvorul urei față de tot ce nu e maghiar.

Și îndeosebi ura lor față de noi de Români e cât se poate de mare, ură născută din credința, că noi am tinde la turburarea ordinei de obște, la dărăburirea patriei.

Că învinovățirea aceasta e fără te-meiu, n'avem lipsă sē o mai spunem. Ne iubim neamul și ne iubim moșioara cu o așa căldură și tragere de inimă, încât putem fi siguri că nici mcartea, nici puterea, nici cei de acum, nici cei din viitor,

nici ciomagul, nici înălțimea lor și nici o putere lumească nu ne va putē face, ca sē nu iubim aceea-ce e mai sfânt, neamul care ne-a născut și pămēntul nostru, udat cu sudoarea frunții noastre.

Aceasta nu o vēd cei dela putere și nu vor sē o înțeleagă mințile lor sucite și strechiate și din această nepricepere isvorește goana și prigoana din care zi de zi ne învrednicim.

Multe sînt plāgile ce cad asupra neamului nostru, multe sînt nedreptățile ce ni-le face stăpînirea, dar' așa de groznică ca cea dela Mehadica din Bănat, pare că n'a fost nici una. Au fost împușcați ca la vênătoare treizeci-și-șapte de Români, pentru-că 'și-au iubit moșioara și n'au voit s'o lase din mână. Au fost împușcați nu în față, ceea-ce totuși ar mai îndreptăți întru cātva pe gendarmi, dar' au fost pușcați în spinare, în dos, ceea-ce alcătuește mișelia celor cu arma în mână. Au fost împușcate femei, ce veniau dela lucrul cāmpului. A rēmas un sat de oameni nefericiți.

Coplii orfani astăzi țipă de durerea ce le-a adus-o moartea părinților lor împușcați în ziua mare.

Au fost împușcați fără de milă ca și niște animale, cu care încă sē cade sē fie omul mai îndurător.

Gendarmii însē vor sē dovedească, că atunci când e vorba de Români nu se mai cere îndurare și simț omenesc.

De simț omenesc gendarmii ungurești sînt lipsiți cu totul, un lucru pe care noi de mult și de multe-ori 'l-am spus, ear' măcelul dela Mehadica chiar și pe cel mai necrezător trebuie sē-'l facă sē creadă, că gendarmii o singură însușire obștească au și aceea e *selbatăcia*.

Ugron și naționalitățile. Foaia sērbească „Zastava” din Satu-nou aduce știră, că Sēcuiul *Ugron Găbor*, unul dintre cei mai vorbăreți din casa deputaților din Budapesta va merge acolo, pentru a-și căștiga partizani și pentru a-și spune părerile sale asupra luptei naționalităților din Ungaria. Zicese, că *Ugron* ar fi ajuns la credința, că ori-care partid unguresc numai dacā sē însocēște cu naționalitățile va putē sē doboare dela putere stăpînirea din Budapesta.

Românii din Ardeal și Liga. După-cum știm, Liga 'și-a ales un nou comitet și un nou president în persoana dlui Ionel Grădișteanu. Comitetul acesta ales pentru a fi și mai lucrător ca cel din trecut, a primit frumoase adrese din partea Românilor din Sibiu, Alba-Iulia, Dej și de pe airea, în care se laudă stăruința noului comitet de a ajuta pe Români asuprași. Trimitem și noi aefățăritele noastre salutări și îi dorim cea mai frumoasă isbândă.

Un nou proces contra „Tribunei“ s'a pornit pentru un articol intitulat: „Biserica și școala“. Vestitul jude cercetător Gădri Săndor dimpreună cu procurorul, cu scriitorii, cu polițiștii au căutat Sămbătă în 4 Iulie n. în redacția „Tribunei“ după manuscrisul articolului improcesuat. Firește, că nu 'l-au găsit și astfel s'au dus cum au și venit.

Regele Menelik din Africa cere o despăgubire de 36 milioane lire. Numai după plățirea acestei sume vor slobozi pe prizonierii italieni, cari se află în mâinile oastei lui Menelik.

Antisemiștii din Viena. Acești neîmpăcați dușmani ai Jidanilor au făcut o călătorie la Berlin, unde au fost primiți în chipul cel mai strălucit, drept dovadă, că și acolo sunt oameni, cari sunt sătui de înșelăciunile jidovești.

Ajutor preoților gr.-orientali. Consistorul archidicesan din Sibiu a dat la iveală un circular, în care provoacă pe preoți ca să facă însemnarea venitelor preoțești. E vorba de ridicarea salarelor preoțești până la 800 fl.

Întemnițarea mehadicanilor.

În giurul temniței se învîrte întreaga noastră viață românească.

Nu suntem noi robi? Nu umblăm noi pe plaiurile țării noastre — ca niște orfani de țeară, ca niște pripășiți, care n'au patrie?...

Unii Români dela Mehadica au trecut pe cealaltă lume. Moartea le-a sosit

ca o mântuitoare, moarte cinstită, care le-a luat greul vieții, care 'i-a dus pe cealaltă lume, în altă patrie, unde nu vor suferi foame, nu dureri, nici tristeță, nici cutremur, nici puterea bestială a gendarmilor. Vor fi scutiți de mușcăiul temnițelor, nu li-se vor pune lanțurile la mâni și la picioare, ear' s'elbaticii gendarmi nu îi vor mai înghioldi cu baioneta, ci de o potrivă îndreptățire se vor face părtași.

Până-când aceia au murit moarte pentru iubirea lor față de pământul sfânt de naștere până, atunci alți cincisprezece soți de ai lor, pe care gloanțele gendarmilor 'i-au ocolit, au fost încătușați în ferele gendarmilor și au fost duși ca niște tâlhari în temnițele Lugojului.

Pentru-că au fost vinovați? Nu! Ci pentru-ca gendarmii se-'și îndreptățesc fapta și păcatul lor pe care 'l-au făcut împușcând atâția Români nevinovați, ci numai amărțiți de multele nedreptăți ce le-au adus pe capul lor oarba și nedreapta stăpânire. Pentru-că n'au mai putut suferi tirănia care 'i-a îngenunchiat, pentru-că s'au ridicat întru apărarea drepturilor. Curați la inimă au intrat în temniță, pentru a sluji drept dovadă de necurătenia inimii celor-ce 'i-au vîrît acolo.

Oare robii acestia pe cari 'i-au înfundat în temnițe, pe cari 'i-au dus ca pe niște vite, oare învrednicit-au ei temnița. Oare Dumnezeu nu li-a dat și lor libertate și voie liberă ca să plângă, când durerile le sunt așa de mari din pricina nedreptăților, n'au luat și ei parte la apărarea țării cu sutul ostanelilor lor și cu brațele lor, nu e țeara aceasta și pentru ei aceeași mamă care e și pentru cei-ce s'au ridicat la putere?

N'au dreptul și ei ca să se bucure de razele libertății, n'au voie să trăiască în pace și liniște?

Sărmană stăpânire! Nu cugeți tu, că păcatele tale vor fi amarnic răsbunute?

Nu te gândești tu, că sugrumarea deplină a Românilor e un lucru peste putință, un ce, care nu se poate ajunge nici-când și prin nici un mijloc?

Întemnițezi pe Români dela Mehadica, cari sînt nevinovați, în loc să pedepsești pe cei cari au făcut moarte de om nevinovat și aceasta numai ca să 'ți-se implinească dorința de a vedea curgînd sîngele Românilor, pentru-ca să domnești ca un tiran.

Ne lovești, ne bați, ne împuști pentru-ca să te veselești la țipetele de durere ale noastre!

Grijește însă, că 'ți-se va măsura cu aceeași măsură, cu care tu măsuri.

Dreptatea de șapte-ori va căde, dar totuși va eși învingătoare!

Măcelul dela Mehadica.

Și astăzi încă vîrsarea de sînge făcută de gendarmi la Mehadica e cel mai îngrozitor lucru din țeară.

După-ce peste 30 au fost împușcați, peste 10 inși au murit, gendarmii au legat în lanțuri pe 15 inși și 'i-au dus la judecată.

Despre întemnițarea aceasta sînge-roasă, eată ce 'i-s'a scris „Tribunei“:

Mehadica, 30 Iunie =

Vineri, la 26 Iunie, comuna noastră a fost scena unor grozăvii, cum nu s'a mai văzut, nici auzit, în părțile noastre. Sîngele grănițerilor, care mai înainte să vîrse numai pe câmpul de războiu, pentru patrie, troa și noam, a fost vîrsat acum pe ulițele comunei, făcînd bălți întregi. Ieri la 4¼ ore d. a. Mehadicanii au fost împușcați, ca și niște câini din partea alor 6 gendarmi, în prezența locotenentului lor, *Bányai*, și a șefului lor pretorului *Delvaux Béla*. Au fost împușcați 27 de Români, bărbați și trei femei, dintre cari *șese au rămas morți, doi au murit peste noapte, și alții trag de moarte*. Afară de acestia, oficios constatați, mai sînt și alți răniți, dar' nu vor să se arete.

FOIA.

DOINA.

Copilo, tu ești gata
De-apururea să plîngi!
Și când ești tristă, Doino,
Tu inima ne-o frîngi.
Dar' nu știi cum, e bine
Când plîngi, că 'n urma ta
Noi plîngem toți, și-amarul
Mai dulce ni-e așa.
Și toate plîng cu tine
Și toate te 'nțeleg,
Că 'n versul tîu eel jalnic
Vorbește-un neam întreg.

Pe fete 'n faptul serii
Le 'ntimpini la isvor,
Tu singură stăpîna
Pe sufetele lor.

Le 'nveți ce e iubirea
Și rîzi cu ochi șireți,
De-odat' apoi te 'ntuneci
Și cîntece le 'nveți:
Să cînte ziua 'n luncă
Și seara când se 'ntore,
Când triste 'n pragul tinzii
Stau singure și torc.

Când merg flăcăi la oaste
Ca lacrimi tu-'i petreci
Și stai, cu ei 'ți-e milă
Să-'i lași pustii, să pleci.
Cîntînd le-ai aduci aminte
De-o fată din vecini.
De mame, și de-ogorul
Umplut acum de spini.
Și când 'i-omoează dorul
Și 'n giurul tîu se string
Pui fluierul la gură
Și cînti, ear' dînșii plîng.

E plin de oameni câmpul,
Tu, Doino, 'n rînd cu ei.

Moșnegi și oameni tineri
Și tinere femei
Adună fînu 'n stoguri
Și snopi din spice fac —
Din scutece copilul
Când plînge 'n săbăidac
Te duci, și-'l joci pe brațe
Și-'l culci apoi pe stî
Și-'i cînti s'adoarmă 'n umbra
Căpițelor de fîn.

Din vîi tu vezi Amurgul
Spre culmi înaintînd,
Pe coaste-auzi pîrae
Prin noapte șgomotînd
Și-ascultî ce spune codrul
Când plînge ziua 'ncet:
Ah, toate, Doino, toate
Te fac să fii poet.
Și, singură cu turina,
Privind perdut în zări
Spui munților durerea
Prin jalnice cîntări.

Eroii vătării de sânge.

Înainte de a vă expune întâmplarea, trebuie să vă arăt pe eroii săngeroși ai acestui măcel. Numai astfel se va pricepe lucrul. Afară de gendarmi, și locotenentul *Bányai*, care a dat comandă de moarte e de însemnat capul tuturor pretorul *Delvaux Béla*, un re-negat francez (după nume) dar' șovinist, cum stă scris în — milleniu. Și el este unul dintre cei-ce au călărit la banderiu milenar din Budapesta, — pe calul altuia. Acum ne mai având cal, vrea să călărească pe poporul din Mehadica, cum a și călărit. Om ușuratic cam luat de pe grăunțe, cum zice Românul, cu o mustață sucită ca burghia (sfredeluș), el poartă ochelari pe nas, și se cară pe roată ca un copilandru — e „biciclist”. Românește nu știe mai nimic, nici nu-și dă truda să învețe, deși trăiește într'un ținut curat românesc. Se poate zice, că el e în prima linie de vină de toată nenorocirea, în care a băgat atâtea familii, și dacă zările ungurești au mințit asupra faptului, el este izvorul informațiilor false. Dar' lui nu-i pasă...! Pe când pe strade stăteau morții, el banchetua...

Conflictul.

Vineri dimineața acost domn a venit în comuna noastră, unde erau deja 6 gendarmi sub conducerea locotenentului *Bányai*, cari arestaseră 16 oameni. Poporul auzind de aceasta a început a se aduna, ca să vadă ce e? Era o ceată ca de 120 oameni, printre cari muieri și copii; oamenii n'aveau nici măcar băț în mână, de unde alte arme. Ei ca căciulile a mână, începură a ruga pe pretorul, ca să elibereze pe doi arestanți *Petru și Iacob Sandru*, ca să se înțeleagă cu ei. Au fost eliberați și întrebați fiind de popor de ce 'i-au arestat, ei au răspuns:

„Zice, că noi vă sumuțăm în contra primarului... că agităm...”

Turburarea pretorului.

Poporul s'a rugat să-și elibereze pe toți. I-au eliberat.

În urmă poporul începă să strige, când unul, când altul:

„Afară cu primarul! Jos cu primarul! Nu ne mai trebuie! Pune-ne altul! Nu-și bun! Afară cu el! Pune alt primar!” Pretorul îi zice acasă. Dar' poporul răspundea:

Pe deal Românul ară
Slăbit de-amar, și frânt,
Abia 'și apasă ferul
În umedul pământ,
Tu-1 vezi sorman, și tremuri
Să-1 mângâi în nevoi,
Și mergi cu el alături
Cântând pe lângă boi.
Ear' bieții boi se nită
Cu milă la stăpân —
Pricep și ei durerea
Sormanului Român.

Eu te-am văzut odată
Frumoasă ca un sfânt,
În giur stăteau bătrânii
Cu frunțile 'n-pământ.
Cântai ca 'n vis de-o lume
Trăită 'ntr'alte vremi
De oameni dragi din groapă
Pe nume vrând să-și chiami.
Și 'ncet din vreme 'n vreme
Bătrânii în giur clipeau

„Noi nu ne ducem, până nu depui pe primarul. Jos cu el! Nu ne mai trebuie!” — și făceau observări asupra primarului.

Pretorul răspundea mănios:

„Ala lucru nu fașe! „Pălăria jos!” „Acas!” — și cu asta el a intrat în curtea notarului. Mulțimea merge după el, strigând: „Lapădă pe primarul!” Ei împinseră de poarta curții, se deschise, și strigau: „Pune alt primar!”

„F o c”.

Pretorul se înțelese cu locotenentul *Bányai* să împraștie poporul și tabloul lui din ce în ce culori mai serioase.

Bányai postă gendarmii în fața mulțimii, și comandă din curte „Foc!”. O detonătură groaznică a răsunat, dar' nimic mai mult. Se vede că, ori au pușcat în aer, ori au pus patrone oarbe.

Oamenii au rămas nelnfricați și strigau mai departe: „Până nu pui alt primar, și nu lapezi pe acel mișel, noi nu ne ducem!”

Imediat locotenentul comandă a doua-oară „foc!” și atunci de-odată patru voinici ca stejarul se răsturnară jos. Poporul începă a fugi în toate părțile. Gendarmii eșiră afară la stradă și începură a da foc repede după popor, fugind după ei, tret în sus, tret în jos pe stradă.

O muieră venia dela moară — o pușcară. Una venia dela câmp cu iarbă pentru vite — o pușcară. Vecina notarului sta în curtea ei privind cu groază — o pușcară în ușa oborului (curții) etc... etc... A fost o adevărată vândătoare...

Cei 4 mai întâiu căzuți sunt pușcați în fața, ceilalți toți în dos sau de o parte.

Distanța între ocolul notarului, de unde au pușcat și locul, unde au căzut morții și răniții e de câte 10 până la 50 pași.

Scene grozave.

Toată comuna s'a pus în mișcare. Era o ferbere mută, înădușită și o groază. Mulțime de oameni, bărbați, femei și copii alergau la fața locului de sânge, unde erau răsturnați morții și răniții... Plâseto și bocete umpleau aerul... Stradele erau bălțuite de sânge, peste care se vătărau lacrimi de orfani și veduve.

Soarele îngreșat de atâtea sânge și de atâtea barbarie s'a coborât și s'a ascuns după munți. Se făcuse seară, întunec. Tătâni,

Și mânele hainei
La ochi 'și-le puneau.

Dar' eată! Cu ochi tulburi
Tu stai între voinici.
Te vâd cum juri și blastemi
Și pumnii 'și-1 ridici,
Pribegi de bir și clacă,
Copii fără noroc,
Tu-1 strîngi în codru noaptea
Sub brazi pe lângă foc.
Și cânti cu glas sălbatic,
Și în giar ei cântă 'n cor
Cântări întunecate
Ca sufletele lor.

Când știi haiduci în codru
Te prinzi cu ei fârtat
Le-arăți potea aseunse,
Pe stânci le-așterni tu pat.
Când pun picioru 'n scară,
Ții răbul lor de frâu;

mame, soții, copii rămași orfani se boceau pe lângă un cadavru îngălbinat, întinat, ce sta prăvălit în pravul uliței... Plâneau femeile de răsuna și în mână țineau câte o făclie, care făcea un palid cerc de lumină, ca să vezi înegrite jertfele barbariei gendarmerești. Începă să ploaie... părea, că și cerului îi e milă, ori greață și vrea să spele sângele nevinovat ce s'a vătărat. Ploua pe cadavrele răsturnate în mijlocul străzii, și femeile plâneau și mai tare de milă, de jale, de rușinea sorții la care au ajuns, — ear' în cancelaria comunală locotenentul cu ortacii săi stăteau la o masă încărcată cu vin și bere, și rîdeau și glumiau, batjocorind pe Românele, care se bociau amar!

Se poate să mai întârzie răsbunarea dela Dumnezeu?
P. al lui Andreiu.

Cu 1 Iulie st. v. 1896 încetează abonamentul la „Foaia Poporului” pe jumătatea întâie a anului de față, domniile abonați sunt prin aceasta poștiți a-și reînoui numai decât abonamentul, ca să nu fim nevoiți a înceta cu trimiterea mai departe a foii.

„Foaia Poporului” va apăre regulat și prețul îi va rămâne același, și anume:

Pe un an întreg . . . 2 fl. (4 coroane)
Pe jumătate de an . . . 1 fl. (2 coroane).

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Abonații noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și celeș, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului”.

Grăbit, când prind ei pușca,
Scoți plumbii dela brâu:
Ear' când ochesc, cu hohot
Tu rzi că, că plumbii moi
S'au dus în piept de-adreptul
Spurcatului ciocoi.

Ai tui suntem! străinii
Te-ar perde de-ar pute,
Dar' când te-am perde, Doino,
Ai cui am rămâne?
Să nu ne lași iubit-o,
De dragul tău trăim:
Săraci suntem cu toții
Săraci, dar' te iubim!
Rămâi, că ne ești Doamnă
Și lege-ți al tău glas;
Învață-ne să plângem
C'atât ne-a mai rămas!

G. Coșbuc.

SCRISORI.

Slabi de ânger.

Șiclău, la 30 Iunie 1896.

„Vai de picioare
Unde nu-i cap“.

Până-când în fruntea cercului *Alexea* aveam oameni mai de dai Doamne, ca un Nicoară, Szentes etc., comunele din acest cerc își aveau în fruntea treburilor comunale oameni deștepți și cinștiți.

De când însă stăpânirea, la inima căreia zace binele și înaintarea noastră a Românilor (?) ne-a fericit cu ficiorul popii din *Cintiu* cu numele *Jank János*, crescut cu prescuri românești, de atunci treburile comunale au luat-o spre povârniș.

Comuna noastră *Șiclău* în trecut deosemena își avea în frunte oameni la cari le zăcea la inimă binele și înaintarea, comunei atât în privința comunală, cât și în cale școlare bisericesti. În timpul din urmă însă toate s'au schimbat înspre mai rău.

În anul acesta, când s'au întemplat alegerile comunale, notarul Horváth Gyula vîrît cu sîla între noi, voind a fi recunosător binefăcătorului sau Mihucz Péter, pentru votul cu care numitul notar s'a ales, abținînd toți oamenii onesti din comitet dela votisare și numai Mihucz Péter fiind Iuda vînzătorul, zic voind Horváth a-i răsplăti slugărnicia, se pune și cu Jank János îl aleg de jude comunal; alegerea acestuia de jude nu e altceva decât o batjocură pe comuna noastră. Un om care nu e în stare a-și diriga treburile sale casnice, cum poate să fie pus în fruntea treburilor unei comune?

Vai de comuna în fruntea căreia sînt oameni de greutatea lui Mihucz Péter! Tot potrivii cu judele sînt și ceilalți membri din antistie.

Cu privilegiul sîrbărilor millenaro și a examenului dela școala poreclită comunală, antistia, da, a luat parte întregă. Le-ar pute fi rușine, căci pe la școlile noastre românești nici nu s'au abătut.

Eată, fraților Români! Așa-i zace stăpînirii la inimă binele și înaintarea noastră, să ne fericească tot cu oameni cari sînt despoiați de ori-ce simț cinstit și omenesc, după calapodul celor din antistia noastră din Șiclău; noi însă să ne deșteptăm odată din amorțea ce ne apleacă spre mormînt. Să deșteptăm în inimile fiilor nostri tot mai mult simțurile curat românești, căci numai așa vom pute da piept cu valorile de necazuri ce ni-s'au croit

și cari, din zi în zi devin tot mai grele și mai amenințătoare, făcînd așa ne vom pute susține limba și naționalitatea, eară ne bîgîndu-le acestea în seamă, sigur vom peri.

B. X + J.

Isbânda bărbăției.

Arad, 1 Iulie 1896.

Onoratul public își va aduce aminte de învingerile Românilor la alegerile comitatense din urmă, aproape pe toate liniile.

Aceste învingeri au scos într'atîta din țîțni pe domni, încât fără sîială au nimicit alegerile din cercul *Peșca, Otlaca, Sâmbăteni, Soborșin* și *Șiria*, adevă în cercurile în cari, erau aleși cei mai vrednici bărbați ai nostri și anume cei din Arad, cari în totdeauna pot lua parte la ședințe, fiind în loc. Calul de bătaie al domnilor era, că cei-ce nu plătesc dare pe teritorul comitatului, ci numai în orașul Arad, nu pot fi aleși, căci vezi Doamne, Aradul nu să ține de comitat.

Alegerile cele noue s'au făcut acum în primăvară. Cercul *Peșca* și *Otlaca* s'au dat logate cu mîni și cu picioare puterii domnești, încât a ales pe placul domnilor. În cercul *Sâmbătenilor*, s'au însofit protopopul *Boșan* cu străinii, ca să-și aleagă pe nefericitul sau fiu Sever, și prin creatura sa popa *Bozgan* a isbutit să tradeze treaba românească și să aleagă pe fiul sau Sever cu trei Unguri împotriva candidaților români, cari fuseră mai înainte aleși.

Altcum făcură Șirienii și Soborșinenii, cari au fost chiar schingiuți pentru ținuta lor românească. Ei adevă în loc să se lase despoiați de dreptul lor prin forță, au luat de nou lupta și încă cu mai mare însuflețire și bărbăție. Soborșinul alesă de nou pe părintele *Mangra*, ear' Șirienii pe părintele *V. Mangra, Aurel Suciu, Savu Raicu, Dr. Stefan Pop, Dr. Ioan Suciu, Iuliu Herbai* și *Dr. Iacob Horovan*.

Această alegere a provocat apoi un potop de înjurături ungurești în ziarele maghiare cu amenințarea, că earăși se vor nimici. Comitatul li provoacă de nou să se justifice, că ce dare plătesc în comitat. Ai nostri răspund pe rînd, unul le susține mapa oficioasă ca să vadă domnii, că orașul Arad cade pe teritorul comitatului și nu în lună. Altul le aduce o hotărîre comitatensă, care atunci, când domnii din orașul Arad cereau pentru puiții lor stipendii din fundațiunea *Bibics*, care altcum e

fundațiune greco-catolică făcută pentru copii nostri greco-catolici, și obiectivându-li-se, că fundațiunea e pentru copii din comitat și nu din centrul Arad, ca să poată căpeta stipe-diile decretasoră în principiu, că Aradul însă să ține de comitat. Și așa fiecare li-a pus câte ceva bobărnac sub nas. Totodată au alesă caseră și alegerea din *Sâmbăteni*, unde erau aleși încă nu erau contribuenți din comitat și așa trebuia și alegerile lor nimicite.

La această pășire bărbătească din partea poporului și a inteligenței n'au avut încă și în, frumos întăriră toate alegerile.

Onoare poporului, care nu-și îndoaie genunchele înaintea nedreptății. Bărbăția Șirienilor și Soborșinenilor fie de învățămînt celor slabi de ânger pentru viitor.

Cuiu cu cuiu să scoate afară, zice vorbă românească. Alegerile lui Lueger în Viena de trei-ori li-au nimicit cei dela putere și de trei-ori tot pe aceia i-au reales, ear' stăpînirea n'a avut încăt, a trebuit să se închine poporului cult vienez. Așa trebui să se închine și puternicii nostri stăpâni șubei site din *Șiria* și *Soborșin*. Așadar' cuiu cu cuiu, și să dăm înainte, că cu noi este D-zeu.

Un alegător.

AVIS!

În zilele de 5-15 Iulie sînt expuse listele alegătorilor pe anul 1897. Fiecare alegător are dreptul și datoria a vedea listele pentru a se încredința dacă e trecut în ele și eventual a reclama dreptul său. În comunele mari și orașe, listele sînt expuse în casa orașenească la primărie; în comunele mai mici, la notar, între 2-6 ore dimineața și își poate ori-și-cine copia listele. Comitetul ori-cărui alegător trecut sau nu în listă sat afară pe nedrept poate reclama ori-și-cine; reclamațiunile scrise, netimbrate, sînt a se adresa la comitetul electoral central comitatens, antistia comunală, în comune mici la notarul; cel-ce reclamează însă, să se ceară adevărîța, că a reclamat.

Deși noi Români aderăm ai partidului național ținem, și trebuie să ținem la pasivitate, totuși trebuie să ne susținem și asigurăm dreptul de alegători, pentru că de acest drept avem lipsă și la alte orașe și siui, ear' nu numai la alegerile dietale

Savin Mușină și Toma Urechia.

Figuri din anul 1848.

I.

Cine nu tresaltă când aude de anul 1848, anul sbuciumărilor; rînd pe rînd ne trec înainte icoane, din care putem învăța multe. Ici vedem tăciunarii lui *Kossuth*, colo șoimii de munte ai lui *Iancu*, ear' dincolo credința neclintită și alipirea cătră Tron intrupate în grănițerii lui *Urban* dela *Năsăud*, tot atâtea chipuri trecute prin peana măiastră a istoriei.

Multe s'au întemplat în acel an de zăpăceala, încât e greu a le scrie pe toate; despre cele mai mărețe istoria tace... Cu deosebire la noi Români nu s'a făcut destul cu adunarea și scrierea întemplărilor dela anul 1848.

Ungurii după firea lor cea iute, au început a scrie și a aduna știri și despre luptele lor de mai puțină însemnătate. În timpul din urmă au dat și o istorie mare despre 1848. Acolo scriitorii înșiră „fapte vitejești“

sevrșite de armata ungurească în războirile din acel an, înfățșînd pe cei cari nu s'au amestecat cu rebelii. Voind și eu a arăta de o parte „faptele vitejești“, ear' de altă parte „mărimea“ armatei ungurești, care s'a luptat la 1848, mi-am ales două persoane, despre care istoricii nu fac amintire. E drept, că nu au fost împodobiți cu titluri mari, dar' faptele lor trebuie date urmașilor. Unul e *Savin Mușină*, celalalt *Toma Urechia* (sau cum zice o parte dintre Români: *Urece*), amîndoi născuți în comuna *Sân-Iosif* (*Poiana*) pe *Someșul-mare*, în fostul II. regiment de grăniță.

II.

Savin Mușină a fost om de statură uriașă, era mai înalt de un stînjîn, ear' mînile lui erau foarte groase. De tîner a fost luat în regimentul grănițerosc dela *Năsăud*, unde servi cu credință. Scăpat de slujba militară el se făcu măiestru de lemn. Era lemnar și edifica case. Spun bătrînii, că la edificarea caselor lucra numai el singur, neavînd nevoie de ajutorul cuiva. Cu brațele

lui puternice ridica cununile, bîrnele și priorii (coruii) casei, ear' în luptă dreaptă da piept cu 6-8 oameni. A făcut o mulțime de case, cu deosebire în *Bucovina*, în comuna *Coșna*. Scăpînd din serviciu în timpul războiului urmă fu numărat între așa numiții „clopari“ (un fel de glotași grănițeri, căci purtau și în luptă pălării [clopuri] nășudenești, late și pană). Cea mai mare parte de timp, ca în cloparii, a petrecut-o în *Coșna*, portul în ca la *Coșneni*, ear' pîrul lung. În anul 1848 era ca de vre-o 40-44 de ani.

La știrea că Ungurii au cutropit și pustiit o parte a pămîntului grănițeros în urma respingerii lui *Urban* care era în ținutul *Bărgăului* (din sus de *Bistrița*) *Urban* nu putea face mari mișcări, fiindcă nu prea avea oameni mulți și arme cu munițiune. Ce e drept, oameni i-s'au pus în slujbă destul dar' o parte a armelor, înainte de război i-s'a cerut să le dee gardei ungurești. Așa și cloparii *Savin Mușină* și soții, în lipsă de arme, se înarmară cu câte un par de stejar smuls din vre-o vie a Sașilor. La *Bozgan*

Loc deschis. *)

Dela direcțiunea despărțământului V. al „Asociațiunii” primim următoarea

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărțământului V. (Seliște) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține în anul acesta Sâmbătă la 1 August st. n. — începutul la 10 ore înainte de amiază — în biserica gr-orientală din Gurariului, pe lângă următorul:

Program:

1. Deschiderea adunării din partea directorului.
2. Apelul nominal.
3. Raportul comitetului și al casarului, împreună cu propunerile și proiectul pentru budget pe anul următor.
4. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi, pentru încasarea taxelor dela membri vechi și pentru censurarea obiectelor de sub 3.
5. Despre lux și risipă, prelegere populară de Romul Simu.
6. Despre însemnătatea meseriilor, de Dumitru Lăpădat.
7. Despre înființarea unei economii de model în Mărginimea Sibiului, de Ioan Chirca.
8. Raportul comisiunii de sub 4.
9. Alegerea alor 2 reprezentanți pentru adunarea generală a Asociațiunii din acest an.
10. Înființarea unei biblioteci populare.
11. Împărțirea celor 2 premii de căte un galben la 2 femei, cari se vor fi destina la cultivarea grădinilor de legume.
12. Eventuale.
13. Abzicerea directorului deja strămutat în raionul altui despărțământ.

La această adunare s-o invita onorații membri ai Asociațiunii de pe teritoriul acestui despărțământ, toți Românii iubitori de slăvirea Asociațiunii transilvane și doritori de progresul nostru în genere.

Din ședința despărțământului, ținută în Seliște la 29 Iunie 1896.

Dr. Liviú de Lemény,
director.

Romul Simu,
actuar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu răspunde.

Direcțiunea despărțământului XXXIII. al „Asociațiunii” ne trimite următoarea

Convocare.

Ne luăm voe a invita pe toți membrii despărțământului, precum și pe toți aceia, cărora le zace la inimă înaintarea culturală a poporului român, la

Adunarea generală

a despărțământului XXXII. (Dicio-Sân-Mărtin) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, ce se va ține Duminică, la 19 Iulie st. n. a. c. în comuna Iernut (Radnoth) cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Raport general despre activitatea comitetului în restimpul dela ultima adunare generală.
3. Raportul casarului.
4. Disertațiuni (cari vor fi a se comunica presiului cu 3 zile mai înainte).
5. Eventuale propuneri.
6. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului despărțământului XXXII. al Asociațiunii, ținută în 1 Iulie st. n. 1896.

Vasile Zehan,
director.

Stimon Calutiu,
secretar.

CRONICĂ.

Un oaspe rar. Un renumit bărbat englez *Sir Donald Macenzie Wallace*, director al ziarului „Times” din Londra a sosit în 1 Iulie la Sibiu. El a fost la încoronarea Țarului rusesc de unde apoi a venit prin România, la Sinaia, unde s'a sfătuit mai multă vreme cu Dr. Aurel Murășan, apoi a venit la Sibiu pentru a ne cunoaște mai de aproape. A cercetat pe dl președinte al partidului național *Dr. Ioan Rațiu*, unde a stat o oară, apoi pe metropolitul *Miron*, Albina și școala de fete. A fost în comuna *Rășinari*, din apropierea Sibiului însoțit fiind de cătră dnii *Dr. Ioan Rațiu*, *P. Cosma*, *Dr. C. Diaconovich*, *Dr. A. Frâncu*, *I. N. Roman* și *Dr. Elia Dăianu*. În *Rășinari* au fost ospătați de cătră dl primar *Aleman Dancaș*; a cercetat biserica cea nouă, mormântul metropolitului Șaguna, școala, casa comunală, apoi au intrat

și în casa țerănească a dlui *Dumitru Vidrighin*, unde 'i-au plăcut foarte mult cusăturile și lucrurile de casă. Înaltul oaspe a rămas foarte mulțumit de cele văzute. După petrecere de o zi și o noapte s'a dus la *Capolnaș*, unde a mers pentru a vorbi cu dl *Alexandru Mocioni*. D-sa a venit anume ca se învețe a cunoaște lupta noastră și suferințele la care sântem supuși.

Și mai mare pedeapsă au căpătat Românii osândiți de cătră judecătoria din *Alba Iulia*, pentru-că 'i-au ieșit înainte judecatului în procesul Memorandului, *Rubin Pațița*. Și anume 'li-s'a mărit pedeapsa lui *Antoniu Murășan*, *Ioan Mihăilțan*, *Iosif Sibișan* și *Dionisie Truța la trei luni temniță*; lui *Ioan Berghian*, învătător și *Petru Haprian la două luni temniță*; lui *Gregoriu Murășan*, *Stefan Crișan*, *Antonie Drumbărean*, *Nicolae Muntean Siru*, *Ioan Burcuta* și *Mitru Pleșa la 42 de zile*. În loc ca să li-se nimicească judecata destul de aspră acum li-sa mărit pedeapsa deși sânt cu totul nevinovați.

— Tot cu privire la aceasta mai primim următoarele: Când a sosit dl *Rubin Pațița* dela procesul Memorandului și eu subscrisul 'i-am eșit în cale la *Tciuș* și 'i-am strigat „să trăească!” Pentru acest nevinovat și îndreptățit „să trăească”, am fost osândit de cătră tribunalul regesc din *Alba-Iulia* la o lună temniță ordinară. Sentința am apelat-o, însă tabla regească lângă luna aceea imi mai adauge 2 luni și așa acum sânt osândit la trei luni temniță ordinară.

Eu așa țin, că a striga cuiva „să trăească”, e mai cinstit lucru decât a striga ca „să-'l calce nevoile”, după-cum au strigat ei. Oare dacă 'i-aș fi strigat dlui *Pațița* în loc de „să trăească”, aceea-ce 'i-au strigat *Ungurii*, oare fire-aș fi fost pedepsit? Apoi mai zică unii *Români* că legea electorală europenească va înceta prigonirile și asupririle împotriva *Românilor*, ca și cea dela *Mehadica*?

Iosif Sibișan,
osândit politic.

Însoțirea meseriașilor români din Sibiu a făcut un pas înainte, care numai îmbucura ne poate. Ea a deschis o filială în comuna mărginașe *Boița*, comitatul Sibiului, care se află tocmai în apropierea graniței dinspre România, la *Turnul-roșu*. Ținta înființării acestei filiale a fost alungarea și nimicirea *Jidanilor*, cari de o

Prund, grănițerii susținură nu cu puteri deopotrivă o luptă foarte grea în urma căreia *Urban* s-o retrase cătră *Bucovina*. *Savin Mușină* însă nu părăsi locul de luptă. Se postă la un pod numit „podul turciacului”, în mână cu un par de vie și pe când tăciunarii ce erau în stare de a face „fapte vitejești” (de a aprinde biserici) treceau în șir de patru pe pod, pentru a urmări pe *Urban*, *Savin Mușină* cu trei (3) lovituri ca fulgerul a culcat la pământ pentru totdeauna trei (3) șiruri de câte patru, zecă doisprezece (12) *Unguri*. În urma acestora el a căpătat trei rane căzând la pământ. Era seară când a căzut, și a doua zi târziu a murit. Cât de mult a trebuit să se străduiească de putem da seamă în urma împregiurării, că 'i-au eșit picioarele din opinci. Aș-dori să de arete și istoricii *Unguri* un asemenea cas.

III.

Dar' să mergem mai departe. Istoricii *unguri* în istoria lor lungă și lată au un loc: „*As oláhok kegyetlensége*” (*Cruzimile Valahilor*), unde înșiră lucruri de cari 'ți-se face

părul maciucă. Recunoaștem noi că într'un așa timp oamenii nu mai zic rugăciunile, dar' casurile înșirate nu trebuiesc puse în cărca *Românilor ardeleni*. În așa timp cele mai multe casuri sânt: răsbunări personale. Dar' ori-cât de cruzi să fi fost *Românii*, mă rămășesc că nici *Ungurii*, și încă cei cari erau din armata regulată, nu au fost mai puțin cruzi. Am puté-o adevări cu mii de casuri. Ce cultură de inimă au avut voluntarii din *Dobrițin*, când nind găzduiți în *Năsăud* voiau a străpunge cu baionetui *pruncii sugători*, dacă plângeau.

Să vedem însă cazul cu *Toma Urechidă*.

În anul 1848, *Toma* era în vîrstă de 50—60 de ani, și era dascăl comunal în *Poiana*. Ca tiner' a servit în regimentul grănițeresc, unde s'a ridicat pân' la rangul de „*gefreiter*”. La strigătul dureros; „*Urban e armărit!*” deși ostaș bătrân și eliberat din armată, își luă uniforma, ce de mult nu o îmbrăcșese, și porni la *Bărgău*. Pe când el ajunse pe jos, lupta între grănițeri și *Unguri* curgea. Ostănit dascălul *Toma* beu un pic

de vinars și porni, firește fără nici o armă afară de băta de călătorie, cătră focul luptei. Fiindcă nu se putea străcura printre *Unguri* sta nehotărit în loc, deși plumbii cădeau în giurul seu ca ploaia.

Spun unii, că în mijlocul plumbilor el era nepăsător — fluiera încet. În urmă văzând, că noaptea se duse la un om din *B.-Prund* și se culă. Peste noapte *Ungurii* au dat peste el și văzându-'l în uniformă îl luară și îl duseră înaintea comandantului-suprem. Comandantul-suprem, fără pic de judecată, a poruncit să fie dus cu puterea lângă fabrica de hârtie, unde îndată a și fost împușcat, ca un dobitoc! Pe preot nu 'l-au lăsat să-'l însoțească și să-'l îngroape. Eată deci un fapt făcut de un general; ce vor fi făcut haitele seltabice ale tăciunarilor lui *Kossuth*, unde au fost numai ele de capul lor??

Istoria este dreaptă, cu ce măsură măsură cu aceea 'ți-se măsură, adese-ori cu vîrf și îndesat.

Mihu din Ardeal.

vreme încoace au napădit asupra comunei curat românească, asupra Boiței, unde până bine de curând nici picior de Jidan n'a călcat. Prăvălia de acolo sîntem siguri va face bune isprăvuri, căci tocmai acum se lucră la linia ferată *Alvinț-Turnu-roșu*, ear' gara de frunte va fi chiar în apropierea Boiței. Ca o împregiurare bună mai putem aminti și aceea, că „*Insoțirea*” și-a așezat filiala chiar în edificiul școlii confesionale, căreia i-se plătește o bună chirie. Dorim isbîndă deplină acestei însoțiri, creată pentru desrobirea poporului român de sub cătușele gheșeftului jidănesc!

Protopop și rabiner. Ni-se scrie; că protopopul din D.-St.-Mărtin a sfințit steagul unguresc alături cu *rabinerul jidovesc*. Câteodată prinde bine vorba: „Spune-mi cu cine te însoțești, ca să spun că cine ești!”

Invitare la petrecerea de vară, ce se va arangia — cu ocasiunea adunării generale a despărțământului XXXII. (Dicio-Sân-Mărtin) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, — sub auspiciile comitetului aceluiași despărțământ, la 19 Iulie st. n. a. c. în Iernut (Radnóth). Venitul curat este destinat, jumătate pentru scopurile despărțământului, jumătate pentru edificarea școlii confes. gr.-cat. din Iernut. Dicio-Sân-Mărtin, 1 Iulie 1896. Comitetul arangiator: Vasile Zehan, avocat, president; Petru Niraștean alias Nyáradi, preot gr.-cath. vice-presid. Emil Popp, mare proprietar, vicepresident; Simeon Caluțiu, adv., casar; Iosif Lazar, proprietar, controlor; Iacob P. Macaveiu, protopop, notar; Membrii: Lud. Ciato, Nic. Galea, Laur Gerasim, Corn. Horșia, Vict. Macaveiu, Ioan Negruț, Vinc. Orășan, Emiliu Pop, George Săbău, Emil Solomon, Val. Suciu, Drd. T. I. Tilea. În pauză se vor juca „Călușerul” și „Bătuta”. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., de familie până la trei membri 2 fl., peste trei membri 3 fl. Începutul la 5 ore după amiază. Pentru de ale mîncării și beuturii s'au făcut dispoziții. Ofertele maritimioase, care sînt de a se trimite la adresa dlui director al despărțământului Vasile Zehan, avocat în Dicio-Szt.-Márton și suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea publicității.

— În folosul ridicării unui turn la biserica română din loc, se va țire Duminecă

La Sân-Petru.

Versuri ocazionale de *George Muntean* din *Frant*.

Zina sfântă cea de azi
O sêrbăm cu mult nêcaz,
Cu nêcaz și greutate
Că de drept nu avem parte,
Dreptul ni-l calcă 'n picioare,
Nu-i vază rază de soare.

Ce străin ăsta — străin
Dă 'i-ai face apa vin
Tot nu-i faci voia deplin,
Că străinu-i tot străin,
Și de ai face apa miere
Tot nu-i faci a lui părere.

Frunză verde de tulău
Românul la milleneu,
E ca puiul între eioară
Când stau gata să-l omoară,
Omoară-l că-i rătécit.
Că cloșca și-a părăsit.

În 12 Iulie a. c. în „păduricea *Valdhidului*” o „Petrecere cu dans”, la care sînteți invitați cu toată onoarea. Între pauze se vor juca „Călușerul” și „Bătuta”. Prețul de intrare: de persoană 30 cr., de familie 50 cr. Suprasolviri se primesc și cuitază cu mulțumită prin ziare. Valdhid, 2 Iulie în 1896. Începutul la 2 ore după amiază.

Comitetul arangiator.

Întemplări de moarte. Dr. Emilian Popescu, un destoinic profesor dela gimnasiul român din *Brașov*, a murit în vîrstă de 33 ani.

— *Ionel*, fiul dlui Vasile Bologa, directorul școlii de fetițe române din Sibiu, a răposat în vîrstă de abia 4½ ani.

— Dr. *George Roșca*, medic cereual în *Sărafalva*, a răposat în vîrstă de 40 ani.

— Dr. *Licinii P. Pop* profesor de teologie în *Bla*, a încetat din viață în vîrstă de 25 ani.

Fie-le țărna ușoară și amintirea binecuvîntată!

Furtună și grîndină. Din comuna *Zoltan* ni-se scrie: Vineri în 21 Iunie a. c. st. v. la cîsurile 12 și jum., s'a descărcat pe comuna noastră o furtună cu ghiață, cea mai mijlocie de mărimea nucilor și cea mai mare a fost și de mărimea ouălor de găină, a tras până la 30 de decagr. și a fost și în 3—40 colțuri, alta a fost lată și a durat această furtună până la o oră d. m. A fost așa o furtună, încât credeam că vom peri cu totul.

A spart geamurile dela case și țigla de pe coperișe a prăpădit poamele și legumele de prin grădini. Sămînăturilor de toamnă și primăvară, cari promiteau o recoltă de tot îndestulitoare.

Acum au rămas toate rîntuite și bătute la pămînt. Cei mai bătrîni din comuna noastră spun, că n'a mai fost o așa furtună nici pe timpurile strămoșilor noștri.

Avis!

Rugăm pe on. noștri abonenși să se grăbească a-și reînnoii abonamentele ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterile foii.

Odată pentru totdeauna anunșăm, că foaia nu o putem da pe așteptare. Ne rugăm, că cu privilegiul înnoirii abonamentelor, când alăta lucru ni-se grămădește, să binevoacă on. noștri abonenși să nu mai scrie pe couponcele asemnatelor postale alte lucruri, nici chiar reclame, de oare-ce ușor putem trece cu vederea peste acestea și astfel lăsam neimplinite diferite cereri.

Tot cu acest privilegiu mai atragem încă odată luarea aminte a on. abonenși, că la Redacția „Foi poporului” se adreseze numai epistolele, cari cuprind partea redacțională (știri, articoli, scrisori), sau cu un cuvînt tot ce voește a fi publicat în lăuntru foii.

La Administrația „Foi Poporului” se se adreseze numai epistole referitoare la abonamente (regulare, înnoire), reclame pentru primirea neregulată a foii, anunșuri pentru cari trebuie plătit, adică tot ce se atinge de administrație.

RÎS.

Ce purcel?

Țiganul Coșcovel furase într'o noaptea un purcel din cotețul unui Român. A doua-zi de dimineața Românul se întâlnește din întemplare cu cioroiul și-i strigă înză de departe: „Noroc, mîi Coșcovel!”

„Ce purcel?”... întrebă *Țiganul*, care se știa cu musca pe căciula și care gîndia, că Românul l'a întrebat de purcelul furat.

Badea Mihaiu înțelese îndată cuvîntul lucrurile, și mergînd la cortul *Țiganului*, își găsî purcelul.

Ce o fi urmat mai departe, nu știm.

Ungurul și duchul sfânt.

Un Ungur, care abia știa câteva cuvinte nemțești merse la Viena, într'o afacere. Într'o zi intră într'o ospitalitate să mînce, și spre a se distinge și să dorea să mînce friptura de porumb, în limba nemțească.

Bătîndu-și capul, cum ar putea să mînce chelnerului dorința sa, vede pe perete o icoană, pe care era zugrăvită Treime, și deodată strigînd pe chelner pune degetul pe porumbul din icoană și întrebă: „Ce este acesta?”

Chelnerul îi răspunse: „Duchul sfânt”.

„No dă-mi curînd o porție de Duchul sfânt!” — zise Ungurul.

Cum plătește husarul datoria.

„Hei *Ițig* vino încoace să rînesc coteala! Cu cât îți eram dator? zise husarul către jăgadar.

Jăgadarul *Ițig* îi răspunse:

Doi florini și 4 cruceri! face totul cât ai beut d la dle chathana.

„Ce? strigă husarul, — 2 florini și 4 cruceri! Aceasta este cam mult. Nici nu am acum atîția bani la mîni. No nu face nimica! Eată *Ițig* acî dau 4 cruceri: ear' ceilalți șii voiu plăti eu de altădată.

Paraschiva Comănescu.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale George Belea, în Ticvanul-mare. 1. Să soldații o pot abona. 2. Lungimea adresei nu să tărăște.

• Kozma Mihály, közjegyző Riskulcsán. La scrisori ungurești nu reflectăm.

D-sale Ioan Richișan. În nrul viitor.

D-sale Ioan Suciu. Asemenea rugări să pot trimite și le alte institute de bani.

D-sale D. L. În nrul viitor.

D-sale D. Hancu. Posta ultimă e Medias. Cu trenul numai pe la Predeal să poată.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate de acțiuni: V. H. Dressandt.

LOTERIE.

Tragerea din 4 Iulie n.

Budapesta: 63 87 15 59 22

Tragerea din 8 Iulie n.

Sibiu: 88 35 14 15 29

Tirgurile din săptămâna viitoare după cāl. vechiu.

Luni, 1 Iulie: Crasna, Ciuc-Sereda, Mediaș, Poiana-Mercurii (comit. Sibiiului).**Mercuri, 3 Iulie:** Poiana-Sărată.**Sâmbătă, 6 Iulie:** Baia-de-Criș, Zlatna. În săptămâna după Margareta c. n. Nușfalău (Szilágy-Nagyfalu).**Călinarul săptămânii.**

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 7-a d. Ros., gl. 6, sft. 7.	rês. ap.	
Dum.	30 + Sob. SS. Apostoli	12 Enric	4 12 7 48
Luni	1 SS. Cosma și Damian	13 Margareta	4 13 7 47
Marți	2 Vestmēt. Preacur.	14 Bonavent.	4 14 7 46
Merc.	3 Mucenicul Iachint	15 Împăr. Ap.	4 15 7 45
Joi	4 P. Andreiu Ar. Crit.	16 Rut	4 16 7 44
Vineri	5 P. Atan. dela Aton	17 Alexie	4 17 7 43
Sâmb.	6 Cuv. Sisoe	18 Frideric	4 18 7 42

„TIPOGRAFIA“

societate pe acțiuni din Sibiu

îndeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scise anume pentru popor, precum sunt povesti, snoave, poesii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acțiuni **avere națională**, bine ar fi, ca românii act să-și comandeze cele de lipsă, să nu la străini.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

scrisori de consum, de vânzare, de vineri, de lăptărit etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote.

Directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., comandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“**ÎN SIBIU.****fundată în anul 1868**

[809] 36 -

asigură prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.**Prospecte și formulare să dan gratis.**

Deslușiri să dau și oferte de asigurări să primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Căminălel Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

**TABLOUL
CONDAMNĂȚILOR POLITICI
PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.**
Prețul 2 fl.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

**TABLOUL
„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.**
În mărime 33×50 cm.
Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

impărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
biblioteca „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC IN ECONOMIA RURALĂ

compus de
celi 12 profesori întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A doua edițiune
din

ȚINEREA VITELOR

de
Eugen Brote,

președinte al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Coase de tigare, fer vërsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 ctm.

I dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vëndută la mine pe felelat, care nu corespunde,
se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost
bătută sau folosită. [1431] 8—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La compërarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,
prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

Marfă gata după plăcere.

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar,

Sibiu, strada Măcelarilor 37,

recomandă onoratului p. t. public, că în lucrătoarea sa de
păpușărie efectuește tot felul de încălțăminte pentru domni,
dame și copii, precum și tot felul de reparaturi, cu prețurile
cele mai moderate, oferind totodată spre mulțumirea tuturor
marfă solidă și prompt executată. [1574] 11—12

Prețuri foarte ieftine.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.
După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan
după sosirea comandei.

[397] 16—25

Direcțiunea institutului.